Machine Translated by Google

ਰੇਬਤੀ

Machine Translated by Google

ਪਰ ਅਕਸਰ ਕੁਝ ਚਮਕਦਾਰ ਅਪਰੈਲ ਦੀ ਸਵੇਰ
ਇੱਕ ਘੰਟੇ ਵਿੱਚ ਹਨੇਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ
ਹੈ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਕਾਲੇ ਦੁੱਖ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ, ਹਾਏ!
ਅਣਦੇਖੀ ਘੱਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਰੇਵ. ਜੇ.ਐਚ. ਗੁਰਨੇ

ਰੇਬਤੀ! ਰੇਬੀ! ਤੂੰ ਅੱਗ, ਤੂੰ ਰਾਖ!'

ਪਾਤਾਪੁਰ - ਕਟਕ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਹਰੀਹਰਪੁਰ ਸਬ-ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਪਿੰਡ। ਇੱਕ ਸਿਰੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ

ਸ਼ਿਆਮਬੰਧੂ ਮੋਹੰਤੀ ਦਾ ਘਰ: ਕਮਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕਤਾਰਾਂ, ਅੱਗੇ ਅਤੇ ਪਿੱਛੇ, ਇੱਕ ਅੰਦਰਲਾ ਵਿਹੜਾ ਇੱਕ ਖੂਹ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਪੈਚ ਦੇ ਨਾਲ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਭੁੱਕੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ੈੱਡ ਅਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਬਾਗ ਹੈ। ਇਹ ਬਾਹਰੀ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਸੈਲਾਨੀ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਰਾਮਦੇਹ ਬਣਾਇਆ। ਜ਼ਿੰਮੀਦਾਰ ਦਾ ਲੇਖਾਕਾਰ ਸ਼ਿਆਮਬੰਧੂ ਮੋਹੰਤੀ ਟੈਕਸ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਦੋ ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਸੀ, ਪਰ ਕਿਰਾਏ ਦੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਅਡਜਸਟ ਕਰਕੇ ਉਹ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੋਰ ਕਮਾ ਸਕਦਾ ਸੀ; ਸਭ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਚਾਰ ਰੁਪਏ ਕਮਾਏ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਹ ਆਪਣਾ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਚਲਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ; ਨਹੀਂ, ਸੱਚ ਦੱਸਣ ਲਈ, ਉਹ ਕਾਫ਼ੀ ਆਰਾਮਦਾਇਕ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜ ਸੀ: ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਡ੍ਰਮਸਟਿਕਸ ਦੇ ਰੁੱਖ, ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਗ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ; ਦੋ ਗਾਵਾਂ, ਜੋ ਕਦੇ ਵੀ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਸੁੱਕੀਆਂ ਨਹੀਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਉੱਥੇ ਸੀ

Machine Translated by Google

ਹਮੇਸ਼ਾ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਦਹੀਂ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਪਾਓ। ਮੋਹੰਤੀ ਦੀ ਬੁੱਢੀ ਮਾਂ ਗਾਂ ਦੇ ਗੋਹੇ ਅਤੇ ਭੁੱਕੀ ਤੋਂ ਬਾਲਣ ਦੇ ਕੇਕ ਬਣਾਉਂਦੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਲਣ ਦੀ ਲੱਕੜ ਘੱਟ ਹੀ ਖਰੀਦਣੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਜ਼ਿਮੀਦਾਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਰਾਏ-ਰਹਿਤ ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।

ਸ਼ਿਆਮਬੰਧੂ ਇੱਕ ਸਿੱਧਾ-ਸਾਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਉਸ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪਸੰਦ ਵੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਘਰ-ਘਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਕੀਦ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ; ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਵਾਧੂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਆਪਣੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ 'ਤੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਉਹ ਚਾਰ ਉਂਗਲਾਂ ਚੌੜੀਆਂ ਹਥੇਲੀ ਦੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦੀ ਛੱਤ ਵਿੱਚ ਖਿਸਕਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ

ਮਸਲਮੈਨ ਨੇ ਪਿੰਡ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਸੁੱਟਿਆ; ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਦੀ ਹਥੇਲੀ ਨੂੰ ਪੰਪ ਕਰੇਗਾ, ਉਸਦੀ ਠੋਡੀ ਨੂੰ ਘੁੱਟਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੰਬਾਕੂ ਦਾ ਇੱਕ ਪਲੱਗ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਧੋਤੀ ਦੀ ਤਹਿ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪੈਸੇ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਆਮਬੰਧੂ ਦੇ ਭਰਨ ਲਈ ਚਾਰ ਪੇਟ ਸਨ - ਉਸਦਾ ਆਪਣਾ, ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ, ਉਸਦੀ ਬੁੱਢੀ ਮਾਂ ਦਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਧੀ ਦਾ। ਬੇਟੀ ਦਾ ਨਾਂ ਰੇਬਤੀ ਸੀ।

ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸ਼ਿਆਮਬੰਧੂ ਆਪਣੇ ਵਰਾਂਡੇ 'ਤੇ ਬੈਠਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾਸਿੰਧੂ ਬਦਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦਾ ਸੀ; ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਉਹ ਤੇਲ ਦਾ ਦੀਵਾ ਜਗਾਉਂਦਾ, ਲੱਕੜ ਦੇ ਸਟੈਂਡ 'ਤੇ ਰੱਖਦਾ ਅਤੇ ਭਾਗਵਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦਾ। ਰੇਬਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਬੈਠੀ, ਬੜੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣਦੀ; ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਸਨੇ ਦਿਲੋਂ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਸੁਰੀਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੇ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਲੋਕ ਰੁਕ ਜਾਂਦੇ ਸਨ

Machine Translated by Google

ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ. ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਭਜਨ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ਿਆਮਬੰਧੂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੁਸ਼ੀ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਹਰ ਸ਼ਾਮ ਉਹ ਰੇਬਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਗਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿਣਗੇ:

ਮੈਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕਿੱਥੇ ਲੈ ਜਾਵਾਂ, ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ, ਜੇ ਤੂੰ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ
ਕਰ ਲਵੇਂ?
ਯਕੀਨਨ ਮੈਂ ਪੂਰਾ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗਾ।
ਇਹ ਮੁਕਤੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ, ਇਹ ਜੀਵਨ ਤੇਰੇ ਲਈ
ਸਮਰਪਣ, ਇਹ ਆਤਮਾ ਤੇਰੇ ਲਈ।

ਖਾਲੀ, ਖਾਲੀ, ਤਿੰਨੇ ਜਹਾਨ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਬਾਝੋਂ ਹਾਂ।

ਸੱਚੀ ਤਾਜ਼ਗੀ ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਸ ਲੱਗੀ
ਕੇਵਲ ਤੇਰਾ ਪਿਆਰ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਪਣੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ, ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਪਾਤਾਪੁਰ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਰਾਤ ਕੱਟੀ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਉਸਨੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਉੜੀਸਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੱਪਰ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਚਾਰ ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅੰਨਾ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਵੀਹ ਸਾਲ ਦਾ ਨੌਜਵਾਨ ਬਾਸੁਦੇਵ, ਕਟਕ ਦੇ ਨਾਰਮਲ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਅਧਿਆਪਕ ਸਿਖਲਾਈ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਤੇ ਨਿਮਰ, ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਉੱਤਮ ਹਵਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਲਈਆਂ। ਉਹ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਅਨਾਥ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੀ

Machine Translated by Google

ਉਸ ਦੇ ਚਾਚਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ. ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਇਨਸਾਨ ਸੀ। ਮਨਮੋਹਕ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ - ਉਸਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਬੋਤਲ ਦੇ ਮੂੰਹ ਦਾ ਅਮਿੱਟ ਨਿਸ਼ਾਨ

ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਡਿਪਥੀਰੀਆ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਉਸਦੀ ਦਿੱਖ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਦੀ ਬਜਾਏ. ਉਹ

ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਹੀ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚੋਂ ਮੂਰਤੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਉਹ ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਸ਼ਿਆਮਬੰਧੂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕੀਤਾ: ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਨ।

ਉਸੇ ਜਾਤ.

ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ, ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਜਾਂ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ, ਜਦੋਂ ਘਰ ਵਿਚ ਕੇਕ ਅਤੇ ਸਵਾਦਿਸ਼ਟ ਬਣਦੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਸ਼ਿਆਮਬੰਧੂ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਸਨ: 'ਬੇਟਾ, ਬਾਸੂ, ਅੱਜ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਘਰ ਆ ਜਾ; ਤੁਹਾਡੀ ਮਾਸੀ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਹੈ।' ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਿਆਰ ਦਾ ਬੰਧਨ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਰੇਬਤੀ ਦੀ ਮਾਂ, ਚਿੰਤਾ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ, ਕਦੇ-ਕਦੇ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਆਖਦੀ: 'ਆਹ, ਗਰੀਬ ਅਨਾਥ!

ਉਹ ਕੀ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕੌਣ ਕਰਦਾ ਹੈ?' ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਮੁਲਾਕਾਤਾਂ ਨਿਯਮਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਬਾਸੂ ਹਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਰੇਬਤੀ ਆਪਣੇ ਆਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਉਡੀਕ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ, 'ਆਓ ਬਾਸੁਭਾਈ, ਇਹ ਆ ਗਿਆ!' ਫਿਰ ਉਹ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਬੈਠ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੀ ਜੋ ਉਹ ਜਾਣਦੀ ਸੀ। ਬਾਸੂ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਤੱਕ ਗੀਤ ਤਾਜ਼ੇ ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਨ।

ਇੱਕ ਦਿਨ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਸ ਅਤੇ ਉਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਸ਼ਿਆਮ

Machine Translated by Google

ਬੰਧੂ ਨੂੰ ਬਾਸੁ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇੱਥੇ ਇੱਕ ਸਕੂਲ ਹੈ

ਕਟਕ ਜਿੱਥੇ ਕੁੜੀਆਂ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸ਼ਿਲਪਕਾਰੀ ਵੀ ਸਿੱਖ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ; ਉਸੇ ਵੇਲੇ, ਰੇਬਤੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਉਸਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਬਾਸੁ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਦੱਸੀ, ਤਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਅਧਿਆਪਕ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਪਿਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਨੇ ਕਿਹਾ: 'ਮੈਂ ਖੁਦ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸੀ।' ਰੇਬਤੀ ਨੇ ਗੱਲਬਾਤ ਸੁਣੀ ਅਤੇ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਅੰਦਰ ਚਲੀ ਗਈ।

'ਮੈਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹਾਂ,' ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਦਾਦੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। 'ਮੈਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸਿੱਖਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।'

ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਹੱਸ ਪਈ। 'ਅੱਗੇ ਵਧੋ,' ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਦਾਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਤਿੱਖੀ ਸੀ: 'ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ? ਕਿਤਾਬ-ਸਿਖਲਾਈ ਕੁੜੀ ਦੀ ਕਿਵੇਂ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ? ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਪਕਾਉਣਾ ਹੈ, ਪਕਾਉਣਾ ਹੈ, ਮੱਖਣ ਨੂੰ ਰਿੜਕਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੌਲਾਂ ਦੇ ਪੇਸਟ ਨਾਲ ਕੰਧਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਜਾਉਣਾ ਹੈ।' ਉਸ ਰਾਤ, ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਆਮਬੰਧੂ ਰੇਬਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਕੜ ਦੇ ਨੀਵੇਂ ਚੁੱਲ੍ਹੇ 'ਤੇ ਰਾਤ ਦਾ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਬੈਠਾ, ਤਾਂ ਬੁੱਢੀ ਔਰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠੀ, ਅਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਖੁਜਲੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ: 'ਇਹਨੂੰ ਥੋੜਾ ਹੋਰ ਚੌਲ

ਪਰੋਸੋ, ਨੂੰਹ, ਉਸਨੂੰ ਦੇ ਦਿਓ। ਇੱਕ ਦੂਸਰੀ ਮਦਦ ਦਾਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਚੁਟਕੀ ਲੂਣ,' ਆਦਿ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਵਿਸ਼ਾ ਲਿਆ: 'ਸ਼ਿਆਮ, ਕੀ ਰੇਬੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ? ਉਹ ਕਿਉ ਪੜ੍ਹੇ, ਪੁੱਤਰ? ਕੁੜੀ ਲਈ ਇਹ ਕੀ ਚੰਗਾ ਹੈ?' 'ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਮਾਂ,' ਸ਼ਿਆਮਬੰਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ। 'ਜੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਦਿਓ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਕਿ ਝੰਕਰ ਪਟਨਾਇਕ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਭਾਗਵਤ ਅਤੇ ਵੈਦੇਹਿਸਾ ਵਿਲਾਸ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ?'

Machine Translated by Google

ਰੇਬਤੀ ਆਪਣੀ ਦਾਦੀ 'ਤੇ ਗੁੱਸੇ ਸੀ। 'ਤੁਸੀਂ ਮੂਰਖ ਬੁੱਢੇ ਮੂਰਖ!' ਉਸ ਨੇ snorted. ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਵੱਲ ਮੁੜ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, 'ਪਿਤਾ ਜੀ, ਮੈਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹਾਂ।' 'ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਕਰੋਗੇ,' ਸ਼ਿਆਮਬੰਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ।

ਗੱਲ ਉੱਥੇ ਹੀ ਰਹਿ ਗਈ।

ਅਗਲੀ ਦੁਪਹਿਰ ਬਾਸੂ ਰੇਬਤੀ ਨੂੰ ਸੀਤਾਨਾਥ ਬਾਬੂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪਾਠ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ। ਉਹ ਇੰਨੀ ਖੁਸ਼ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਕਵਰ ਤੋਂ ਕਵਰ ਤੱਕ ਦੇਖਿਆ।

ਹਾਥੀਆਂ, ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਗਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਮਾਂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਰਾਜੇ ਹਾਥੀਆਂ ਅਤੇ ਘੋੜਿਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹੋ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਦੂਸਰੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਕਰਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਰੇਬਤੀ ਲਈ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਦਾਦੀ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਦਾਦੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਚਿੜ ਨਾ ਲੁਕਾਈ। 'ਲੈ
ਉਹ ਮੂਰਖ ਚੀਜ਼ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਗਈ, 'ਉਸਨੇ ਚੀਕਿਆ।

'ਬੇਵਕੂਫ਼ ਤੁਸੀਂ!' ਕੁੜੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।

ਸ੍ਰੀ ਪੰਚਮੀ ਦਾ ਸ਼ੁਭ ਦਿਹਾੜਾ ਆ ਗਿਆ। ਰੇਬਤੀ ਨੇ ਜਲਦੀ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕੀਤਾ, ਨਵੇਂ ਕੱਪੜੇ ਪਾ ਲਏ ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਉੱਡ ਗਈ, ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਬਾਸੂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਲਈ ਇਸ ਮੌਕੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਆਮ ਧੂਮ-ਧੜੱਕਾ ਦਾਦੀ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਵੇਰੇ ਛੇ ਘੰਟੇ ਬਾਸੂ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਵਰਣਮਾਲਾ ਸਿਖਾਇਆ: a, aa, e, ee, u, oo। .

ਪਾਠ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਬਾਸੂ ਨੇ ਕਦੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ। ਵੱਧ

Machine Translated by Google

ਅਗਲੇ ਦੋ ਸਾਲ ਰੇਬਤੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ। ਮਧੂ ਰਾਓ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤੁਕਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਦੀ ਨੋਕ 'ਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਝਿਜਕ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਉਤਾਰ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਇੱਕ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਵੇਲੇ, ਸ਼ਿਆਮਬੰਧੂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ, 'ਠੀਕ ਹੈ, ਮਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸੋਚਦੇ ਹੋ?' 'ਕੁਝ ਵੀ ਬਿਹਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ,' ਬਜ਼ੁਰਗ ਔਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ। 'ਪਰ ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਜਾਤ ਕੀ ਹੈ?' 'ਇਹੀ ਪਤਾ ਕਰਨ ਦੀ

ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਗਰੀਬ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਹ ਬੂਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪੱਕਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ।'

'ਚੰਗਾ. ਜਾਤ ਦੌਲਤ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਗਿਣਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਕਰੇਗਾ

ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ?' 'ਕਿਉਂ

ਨਹੀਂ? ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਉਸਦੇ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਉਸਦੇ ਚਾਚਾ ਅਤੇ ਮਾਸੀ ਹਨ। ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਜ਼ਿੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।' ਰੇਬਤੀ ਨੇ ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਕੀ ਬਣਾਇਆ, ਉਹ ਇਕੱਲੀ ਜਾਣਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਵਿੱਚ

ਇੱਕ ਤਬਦੀਲੀ ਜ਼ਰੂਰ ਆਈ ਸੀ। ਉਹ ਬਾਸੂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਾਫ਼ੀ ਸਹਿਜ ਬਣ ਗਈ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਉਹ ਅਗਲੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਲਟਕ ਜਾਂਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਦਾਦੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਬਾਸੂ ਪਹੁੰਚਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲੁਕ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਸੂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪਈ।

ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਨ ਦੇ ਲਾਲੀ ਅਤੇ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਵੇਗੀ

monosylables ਵਿੱਚ. ਜਿਉਂ ਹੀ ਦਿਨ ਦਾ ਪਾਠ ਹੋਇਆ

Machine Translated by Google

ਉਹ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਅੰਦਰ ਚਲੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਆਪਣੇ ਹੱਸਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੋਈ।

ਇਕ ਸ੍ਰੀ ਪੰਚਮੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜੀ ਪੰਚਮੀ ਆਈ ਅਤੇ ਦੋ ਸਾਲ ਬੀਤ ਗਏ। ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਸ ਦੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਅਜੀਬੋ-ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਅਜੀਬ ਹਨ; ਕੋਈ ਦੋ ਦਿਨ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਫਾਲਗੁਨ ਦੇ ਦਿਨ, ਨੀਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬੋਲਟ ਵਾਂਗ, ਹੈਜ਼ੇ ਦੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਆ ਗਈ।

ਸਵੇਰੇ ਸ਼ਾਮ ਸ਼ਿਆਮਬੰਧੂ ਦੇ ਹੈਜ਼ੇ ਨਾਲ ਉਤਰਨ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਗਈ।

ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਾਂਗ, ਤੁਰੰਤ ਜਵਾਬ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਅਤੇ ਖਿੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨਾ ਅਤੇ ਸ਼ੈਤਾਨੀ ਦੇਵਤੇ ਦੇ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੁਸ਼ਟ ਬੁੱਢਾ ਹੱਗ ਆਪਣੀ ਟੋਕਰੀ ਅਤੇ ਝਾੜੂ ਨਾਲ ਸਿਰ ਚੁੱਕ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਸ਼ਿਆਮਬੰਧੂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਮਾਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਰੇਬਤੀ ਮਦਦ ਲਈ ਚੀਕਦੀ ਹੋਈ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਬਾਹਰ ਭੱਜੀ। ਜਦੋਂ ਇਹ ਖ਼ਬਰ ਬਾਸੂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਆਇਆ ਅਤੇ, ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ, ਸ਼ਿਆਮਬੰਧੂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਅਤੇ ਲੱਤਾਂ ਦੀ ਮਾਲਸ਼ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸੁੱਕੇ ਹੋਏ ਬੁੱਲ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬੂੰਦਾਂ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ।

ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਬੀਤ ਗਏ।

ਅਚਾਨਕ, ਸ਼ਿਆਮਬੰਧੂ ਨੇ ਬਾਸੂ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਠੋਕਰ ਮਾਰੀ: 'ਮੇਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।
ਤੁਸੀਂ . . .'

ਬਾਸੂ ਆਪਣੇ ਹੰਝੂ ਰੋਕ ਨਾ ਸਕਿਆ।

ਉਸੇ ਸ਼ਾਮ ਸ਼ਿਆਮਬੰਧੂ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ।

ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ। ਰੇਬਤੀ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਲਿਟ ਗਈ।

Machine Translated by Google

ਦੋ ਦੁਖੀ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਭੋਲੇ-ਭਾਲੇ ਬਾਸੂ ਸਸਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ?

ਬਾਨਾ ਸੇਠੀ, ਪਿੰਡ ਦਾ ਧੋਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਹ ਜਾਂ ਸੱਠ ਸਸਕਾਰ ਦਾ ਬਜ਼ੁਰਗ ਸੀ, ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਮਰ ਦੁਆਲੇ ਲਪੇਟਿਆ ਤੌਲੀਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮੋਢੇ 'ਤੇ ਕੁਹਾੜੀ ਰੱਖ ਕੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ। ਬਾਨਾ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਸੀ: ਹੈਜ਼ਾ ਜਾਂ ਹੈਜ਼ਾ ਨਹੀਂ, ਜੇ ਤੁਹਾਡਾ ਸਮਾਂ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਅੱਜ ਜਾਂ ਕੱਲ, ਪਰ ਨਵੇਂ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੇ ਸੈੱਟ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਗੁਆਓ? ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਸ਼ਿਆਮਬੰਧੂ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਕਰਨ ਪਰਿਵਾਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਮਦਦ ਦੀ ਨਾ ਤਾਂ ਉਮੀਦ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ; ਦੋ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬਾਸੁਦੇਵ ਨੂੰ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨਘਾਟ ਲਿਜਾਣਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ

ਸੰਸਕਾਰ

ਸਵੇਰ ਦਾ ਤਾਰਾ ਪੂਰਬੀ ਅਸਮਾਨ ਵਿੱਚ ਚਮਕ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਹੀ ਉਹ ਘਰ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਰੇਬਤੀ ਦੀ ਮਾਂ ਹੈਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਆ ਗਈ। ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਗਈ।

ਪ੍ਰੋਵਿਡੈਂਸ ਰਹੱਸਮਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪਾਲਕੀ ਦੇ ਉੱਪਰ ਇੱਕ ਰਾਜਕੀ ਛੱਤਰੀ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੋੜੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।
ਸ਼ਿਆਮਬੰਧੂ ਦੇ ਦੇਹਾਂਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜ਼ਿਮੀਦਾਰ ਨੇ ਸ਼ਿਆਮਬੰਧੂ ਦੀਆਂ ਗਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ - ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਖਰੀ ਟੈਕਸ ਜਮ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਔਖਾ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ. ਸ਼ਿਆਮਬੰਧੂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਵਿੱਤਰ ਸਮਝਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹਰ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

Machine Translated by Google

ਜ਼ਿਮੀਦਾਰ ਦੇ ਖ਼ਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਸੱਚ ਤਾਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਗਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸੀ।

ਉਸ ਨੇ ਸ਼ਿਆਮਬੰਧੂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ। ਖੇਤ-ਹੱਥ ਲਈ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਡੋਲੇ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਦੀ ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਗਿਆ. ਬਲਦਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਾਢੇ ਸਤਾਰਾਂ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵਿਕ ਚੁੱਕੀ ਸੀ; ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਖਰਚੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਰਕਮ ਬਚੀ ਸੀ, ਉਸ ਨਾਲ ਦਾਦੀ ਅਤੇ ਰੇਬਤੀ ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਲਟਕਦੇ ਰਹੇ। ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘਰੇਲੂ ਵਸਤੂਆਂ - ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਿੱਤਲ ਦਾ ਕਟੋਰਾ, ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਇੱਕ ਪਲੇਟ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਬਾਸੂ ਹਰ ਸ਼ਾਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸੌਣ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ। ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਵਾਰ ਉਸਨੇ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਕੁਝ ਦਬਾਇਆ, ਪਰ ਸਿੱਕੇ ਸ਼ੈਲਫ ਉੱਤੇ ਵਿਹਲੇ ਪਏ ਸਨ। ਉਸ ਕੋਲ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਬਜ਼ੁਰਗ ਔਰਤ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਅੱਠ-ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋ ਪੈਸੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇ।

ਘਰ ਟੁੱਟ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤੂੜੀ ਦੀ ਛੱਤ ਪਤਲੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਬਾਸੂ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ ਸੀ; ਪਰਾਗ ਦੀਆਂ ਗੰਢਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਦੋ ਰੁਪਏ ਨਾਲ ਖਰੀਦੀਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਵਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਸੜ ਗਈਆਂ।

ਦਾਦੀ ਹੁਣ ਦਿਨ ਰਾਤ ਰੋਂਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਉਸ ਨੇ ਹੁਣ ਆਪਣਾ ਰੋਣਾ ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਲਿਆ। ਪਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੰਨਾ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਰਾਤ ਲਈ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਇੱਕ ਢੇਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਰੇਬਤੀ, ਰੋਣ ਵਿੱਚ ਕੰਬਦੀ, ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਲੇਟ ਜਾਂਦੀ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਔਰਤ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ

Machine Translated by Google

ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਜੰਗਲੀ ਨਜ਼ਰ ਸੀ. ਉਸ ਨੇ ਨੰ

ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਤੱਕ ਰੋਇਆ ਅਤੇ ਰੇਬਤੀ 'ਤੇ ਗਾਲਾਂ ਅਤੇ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਦਾ ਢੇਰ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ: ਦੁਖੀ ਕੁੜੀ ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਸੀ; ਉਸਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੇ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕੀਤਾ - ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਦਾ ਪੁੱਤਰ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ, ਫਿਰ ਉਸਦੀ ਨੂੰਹ; ਬਲਦਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਖੇਤ ਦਾ ਹੱਥ ਛੱਡ ਗਿਆ ਸੀ; ਜ਼ਿਮੀਦਾਰ ਨੇ ਗਾਵਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈਆਂ ਸਨ; ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਰੇਬਤੀ ਬੁਰੀ ਅੱਖ, ਨਰਕ-ਸ਼ੈਤਾਨ, ਬੁਰਾ ਸ਼ਗਨ ਸੀ।

ਜਿਸ ਪਲ ਸਰਾਪ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਆਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ, ਰੇਬਤੀ ਆਪਣੀ ਦਾਦੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕੋਨੇ ਜਾਂ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਛੁਪ ਜਾਂਦੀ, ਹੰਝੂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਗਲਾਂ ਵਿਚ ਵਹਿ ਜਾਂਦੇ।

ਦਾਦੀ ਨੇ ਬਾਸੂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਜੇ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਉਸਦੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿਖਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਸੀ! ਪਰ ਦਾਦੀ ਬਾਸੂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਜ਼ਿਮੀਦਾਰ ਮਾਮੂਲੀ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਹਰ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਦੂਤ ਆ ਕੇ ਇਹ ਲੇਖਾ ਮੰਗਦਾ ਰਿਹਾ। ਬਸੂ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਆਮਬੰਧੂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡੇ ਗਏ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦੇ ਖੰਭੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਬਾਸੂ ਦੀ ਪਿੱਠ ਪਿੱਛੇ, ਬੁੱਢੀ ਔਰਤ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦੇ ਦਿੱਤੀ।

ਰੇਬਤੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੇ ਹੁਣ ਘਰ ਨਹੀਂ ਭਰਿਆ; ਉਹ ਦਿਨ ਚਲੇ ਗਏ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਸੋਗ ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦੀ ਸੀ।

Machine Translated by Google

ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਸਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਉਸਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ-ਵੱਡੀਆਂ ਹੰਝੂਆਂ ਨਾਲ ਭਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪਈਆਂ ਨੀਲੀਆਂ ਕਿਰਲੀਆਂ ਵਾਂਗ ਲੱਗ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਉਸਦਾ ਦਿਲ ਅਤੇ ਦਿਮਾਗ ਟੁੱਟ ਗਿਆ, ਦਿਨ ਅਤੇ ਰਾਤ ਉਸਦੇ ਲਈ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਸਨ। ਸੂਰਜ ਉਸ ਲਈ ਕੋਈ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨਹੀਂ ਲਿਆਇਆ, ਰਾਤ ਕੋਈ ਹਨੇਰਾ ਨਹੀਂ; ਸੰਸਾਰ ਇੱਕ ਦੁਖਦਾਈ ਖਾਲੀ ਸੀ. ਉਸ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਚਮਕਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਲਟਕ ਗਏ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ ਕਿ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ.

ਭੁੱਖ ਨੇ ਹੁਣ ਉਸ ਦੇ ਪੇਟ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹਿਲਾਇਆ; ਨੀਂਦ ਨੇ ਹੁਣ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਦਾਦੀ ਦੇ ਡਰੋਂ ਖਾਣ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਲੰਘ ਗਈ; ਪਤਲੀ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ, ਉਸਦੀ ਚਮੜੀ ਉਸਦੀਆਂ ਹੱਡੀਆਂ 'ਤੇ ਢਿੱਲੀ ਪਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸ ਫਰਸ਼ ਤੋਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਉਠਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਲੇਟਦੀ ਸੀ।

ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਹੋਈ ਤਾਂ ਬਾਸੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਿਆ। ਉਹ ਉੱਠ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਨਿਗਾਹ ਟਿਕਾਈ ਰੱਖਦੀ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਸਨ ਤਾਂ ਇੱਕ ਸਾਹ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨੀਵੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ।
ਪਰ ਅਗਲੇ ਹੀ ਪਲ ਉਹ ਬੁਖਾਰ ਨਾਲ ਉਸ ਵੱਲ ਮੁੜ ਕੇ ਦੇਖਣ ਲੱਗੀ।
ਦਿਨ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਸੀ, ਬਾਸੂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ, ਉਸ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ
ਦਿਲ

ਤਕਰੀਬਨ ਪੰਜ ਮਹੀਨੇ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਗਰਮ ਜੈਸਥਾ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ, ਬਾਸੂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹੀ ਅਸਾਧਾਰਨ ਘੜੀ 'ਤੇ ਕਦੇ ਫੋਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦ

ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲਦਿਆਂ ਹੀ ਬੁੱਢੀ ਔਰਤ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ।

Machine Translated by Google

'ਦਾਦੀ,' ਬਾਸੂ ਨੇ ਕਿਹਾ। 'ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਹਰੀਹਰਪੁਰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਕੈਂਪ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਟੈਸਟ ਦੇਣਗੇ। ਸਾਰੇ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਮੈਨੂੰ ਅੱਜ ਆਰਡਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਕੱਲ੍ਹ ਸਵੇਰੇ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਦੂਰ ਰਹਾਂਗਾ।' ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਤੋਂ ਗੱਲਬਾਤ ਸੁਣ ਕੇ ਰੇਬਤੀ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਡਿੱਗਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉਹ

ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਨੂੰ ਕੱਸ ਕੇ ਫੜ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਬਾਸੂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਚੌਲ, ਤੇਲ, ਨਮਕ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਖਰੀਦੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਿਹਾ।

'ਪੁੱਤਰ,' ਬੁੱਢੀ ਔਰਤ ਨੇ ਸਾਹ ਭਰ ਕੇ ਕਿਹਾ। 'ਧੁੱਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਤੱਕ ਨਾ ਤੁਰੋ। ਆਪਣਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣਾ; ਆਪਣਾ ਭੋਜਨ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਖਾਓ।'

ਰੇਬਤੀ ਉਸ ਤੋਂ ਅੱਖਾਂ ਨਹੀਂ ਹਟਾ ਸਕੀ। ਪਹਿਲਾਂ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ ਤਾਂ ਉਹ ਦੂਰ ਦੇਖਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਅੱਜ ਉਹ ਬੇਝਿਜਕ, ਬੇਝਿਜਕ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਖਦੀ ਸੀ। ਬਾਸੂ ਵਿਚ ਵੀ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਜਾਪਦੀ ਸੀ। ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਉਹ ਚੋਰੀ-ਚੋਰੀ ਨਜ਼ਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ, ਪਰ ਅੱਜ ਉਹ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਮੋੜਿਆ। ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਗਹਿਰਾਈ ਨਾਲ ਤੱਕਦੇ ਰਹੇ।

ਸ਼ਾਮ ਆਈ; ਹਨੇਰੇ ਨੇ ਘਰ ਨੂੰ ਭਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਢੱਕ ਲਿਆ। ਰੇਬਤੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਜੜ੍ਹੀ ਰਹੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸਦੀ ਦਾਦੀ ਦੀਆਂ ਵਿੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਕਾਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਹੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਸੂ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਛੱਡ ਗਏ ਸਨ।

ਰੇਬਤੀ ਨੇ ਦਿਨ ਗਿਣ ਲਏ।

Machine Translated by Google

ਛੇਵੀਂ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਉਹ ਦੋ ਵਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵੱਲ ਵੀ ਗਈ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਰ ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ। ਛੇ ਘੰਟੇ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚੇ ਹਰੀਹਰਪੁਰ ਤੋਂ ਬਾਸੂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਲੈ ਕੇ ਵਾਪਸ ਪਹੁੰਚੇ। ਉਸ ਨੇ ਹੈਜੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ

ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਗੋਪਾਲਪੁਰ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ ਵੱਡੇ ਬੋਹੜ ਦੇ ਦਰੱਖਤ ਦੇ ਹੇਠਾਂ. ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਸੋਗ ਮਨਾਇਆ; ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੰਝੂ ਵਹਾਏ। 'ਕੀ ਸੋਹਣਾ ਬੰਦਾ!' ਇੱਕ ਨੇ ਕਿਹਾ। 'ਇੰਨਾ ਨਿਮਰ,' ਦੂਜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ।

'ਕਦੇ ਵੀ ਮੱਖੀ ਨੂੰ ਸੱਟ ਨਾ ਮਾਰੋ,' ਇਕ ਹੋਰ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ।

ਦਾਦੀ ਇੰਨੀ ਰੋਈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਦਮ ਘੁੱਟ ਗਿਆ। 'ਗਰੀਬ ਮੁੰਡਾ!' ਉਸਨੇ ਰੋਣ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੁਹਰਾਇਆ। 'ਤੂੰ ਹੀ ਆਪਣੇ 'ਤੇ ਲਿਆਇਆ!' ਭਾਵ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਰੇਬਤੀ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਉਸਦੀ ਮੂਰਖਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਿੱਚ ਮਰ ਗਈ ਸੀ।

ਰੇਬਤੀ ਫਰਸ਼ 'ਤੇ ਡੁੱਬ ਗਈ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਚੀਕ-ਚਿਹਾੜੇ ਦੇ ਉੱਥੇ ਲੇਟ ਗਈ।

ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ ਦਾਦੀ ਰੇਬਤੀ ਦੇ ਕੋਲ ਬਿਨਾਂ ਜਾਗੀ ਅਤੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਚੀਕ ਕੇ ਬੋਲੀ: 'ਰੇਬਤੀ! ਰੇਬੀ! ਤੂੰ ਅੱਗ, ਤੂੰ ਰਾਖ!' ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਝੱਗ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਰਾਹਗੀਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਭਿਆਨਕ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਸਵੇਰ ਦੁਹਰਾਇਆ.

ਅੱਧੀ ਅੰਨ੍ਹੀ ਅਤੇ ਗੁੱਸੇ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਪੂਰੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਰਸਤਾ ਘੁੰਮਾਇਆ। ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਆਖਰਕਾਰ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਲੱਭ ਲਿਆ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਸਦਮਾ ਉਸਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬੁਖਾਰ ਨਾਲ ਸੜ ਰਹੀ ਰੇਬਤੀ ਬੇਹੋਸ਼ ਸੀ।

ਬੁੱਢੀ ਔਰਤ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਡਰ ਛਾ ਗਿਆ। ਉਹ

Machine Translated by Google

ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਕਿ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਮਦਦ ਲਈ ਕਿਸ ਕੋਲ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਨਿਰਾਸ਼, ਸਾਹ ਭਰੀ, ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਉਸਨੇ ਤਿੱਖੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ: 'ਬਿਮਾਰੀ ਲਈ ਕੀ ਦਵਾਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਆਪਣੇ ਹੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ!' ਰੇਬਤੀ ਨੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੁਖਾਰ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਸੀ।

ਇੱਕ, ਦੋ, ਤਿੰਨ, ਚਾਰ, ਪੰਜ ਦਿਨ ਲੰਘ ਗਏ। ਰੇਬਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਚਿਪਕ ਗਈ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ ਬੁੱਲ੍ਹ ਬੰਦ ਸਨ।
ਛੇਵੀਂ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਘੁਸਰ-ਮੁਸਰ ਸੁਣਾਈ। ਬੁੱਢੀ ਨੇ ਕੁੜੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਉੱਤੇ ਹੱਥ ਫੇਰਿਆ। ਇਹ ਛੋਹਣ ਲਈ ਠੰਡਾ ਸੀ; ਸ਼ਾਇਦ ਬੁਖਾਰ ਉਤਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ, ਅਤੇ ਰੇਬਤੀ ਨੇ ਇੱਕ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਫਿਰ ਪਾਣੀ ਮੰਗਿਆ, ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਅਸੰਗਤ ਬਕਵਾਸ ਵਿੱਚ ਟੁੱਟ ਗਈ। ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਨਜ਼ਰ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਡਾਕਟਰ ਵੀ ਉਸਦੇ ਪਾਠ ਤੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ: 'ਪਿਆਸ, ਬੁਖਾਰ, ਮਨਮੋਹਕ; ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਪਤਨ ਦੇ ਇਹ ਲੱਛਣ ਹਨ।' ਪਰ ਗਰੀਬ ਦਾਦੀ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਬੁਖਾਰ ਉਤਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਕੁੜੀ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਪਾਣੀ ਮੰਗਣ ਲਈ ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਬੇਚੈਨੀ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ।

'ਉੱਠ ਨਾ,' ਦਾਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ। 'ਤੁਸੀਂ ਜਿੱਥੇ ਹੋ ਉੱਥੇ ਰਹੋ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਖਾਣਾ ਪਕਾਉਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।' ਉਹ ਕਮਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚਲੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੁੱਠੀ ਭਰ ਚੌਲਾਂ ਲਈ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਬਰਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਅਰਥ ਭੱਜ ਗਈ। ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਨਾਲ ਬੱਦਲ ਬਣ ਗਿਆ

ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਸਾਹ ਲੈ ਕੇ ਬੈਠ ਗਈ। ਜੇ ਸਿਰਫ ਉਸਦੀ ਨਜ਼ਰ

Machine Translated by Google

ਬਿਹਤਰ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਕਿ

ਪੰਜ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚੱਲ ਚੁੱਕੇ ਸਨ
ਦਸ

ਪਰ ਉਸਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜੇ ਵੀ ਉਮੀਦ ਦੀ ਕਿਰਨ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬਚੀ ਕੀਮਤ ਵਾਲੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਿਆ - ਇੱਕ ਪੁਰਾਣਾ ਪਿੱਤਲ ਦਾ ਕਟੋਰਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਇੱਕ ਮੋਰੀ ਸੀ - ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਗਈ।
ਹਰੀ ਸਾ ਦਾ ਭੰਡਾਰਾ। ਅਖੌਤੀ ਸਟੋਰ ਹਰੀ ਦਾ ਸੀ

ਰਿਹਾਇਸ਼, ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੱਧ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਚੌਲ, ਨਮਕ, ਅਨਾਜ ਅਤੇ ਤੇਲ ਦਾ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਸਟਾਕ ਉਥੋਂ ਲੰਘਣ ਵਾਲੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਰੱਖਿਆ।

ਹਰੀ ਨੇ ਕਟੋਰੇ ਵਾਲੀ ਬੁੱਢੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ। ਉਹ

ਤੁਰੰਤ ਸਮਝ ਗਿਆ, ਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦਿਓ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਕਟੋਰਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੋੜਦੇ ਹੋਏ, ਇਸਦੀ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। 'ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਚੌਲ ਨਹੀਂ ਹੈ,' ਉਸਨੇ ਇਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ।
'ਕੌਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਟੋਰੇ ਲਈ ਕੁਝ ਦੇਵੇਗਾ?' ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਸ ਕੋਲ ਚੌਲ ਅਤੇ ਝੁਕਾਅ ਦੋਵੇਂ ਸਨ

ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਚੋ, ਪਰ ਇੱਕ ਗੀਤ ਲਈ ਪਿੱਤਲ ਦਾ ਕਟੋਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਉਸਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸੀ। ਦਾਦੀ ਉਸ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ 'ਤੇ ਡਗਮਗਾ ਗਈ, ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਜਲੀ ਡਿੱਗ ਪਈ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਚੌਲ ਨਾ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਉਹ ਕੀ ਕਰੇਗੀ, ਰੇਬਤੀ ਲਈ ਕੀ ਪਕਾਏਗੀ, ਕੁੜੀ ਆਪਣੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਲੜੇਗੀ? ਉਹ ਘੰਟਿਆਂਬੱਧੀ ਉੱਥੇ ਬੈਠੀ, ਉਦਾਸ ਅਤੇ ਚੁੱਪ, ਅਜੇ ਵੀ ਇੱਕ ਲੌਗ ਵਾਂਗ, ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਵੱਲ ਮਿੰਨਤਾਂ ਭਰੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਪਾਉਂਦੀ ਰਹੀ।

ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਦਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਹ ਬੀਮਾਰ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਕੱਲੇ ਛੱਡ ਗਿਆ ਸੀ, ਡਰ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਬੁੱਢੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਭੜਕਾਇਆ. 'ਮੇਰੇ ਘਰ ਪਰਤਣ ਦਾ ਸਮਾਂ', ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚੁੱਕਦਿਆਂ ਬੁੜਬੁੜਾਇਆ

Machine Translated by Google

ਕਟੋਰਾ 'ਰੱਬ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀ ਉਸ ਕੁੜੀ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਹੈ।'

'ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ,' ਹਰੀ ਨੇ ਗੁੱਸੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ। 'ਕਟੋਰੀ ਮੈਨੂੰ ਦੇ ਦਿਓ।
ਚਲੋ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਕੁਝ ਖੁਰਚ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।' ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਚਾਰ ਮਾਪ ਚਾਵਲ, ਅੱਧਾ ਮਾਪ ਅਨਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੁੱਠੀ ਨਮਕ ਦਿੱਤਾ। ਬੁੱਢੀ ਔਰਤ ਨੇ ਹੜੱਪ ਲਿਆ

ਘਰ ਵਾਪਸ, ਹਰ ਚਾਰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਦਮਾਂ 'ਤੇ ਆਰਾਮ ਕਰਨਾ ਉਸ ਦਾ ਸਾਹ ਫੜਨ ਲਈ। ਉਸ ਨੇ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਧੋਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਮਨ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਸੀ।

ਉਹ ਰੇਬਤੀ ਦੇ ਠੀਕ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ ਵਿੱਚ ਘਰ ਪਹੁੰਚੀ। ਉਸਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਖੂਹ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕਹੇਗੀ।
ਚੌਲਾਂ ਨੂੰ ਪਕਾਉਣ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗੀ। ਉਸਨੇ ਰੇਬਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ, ਦੋ ਵਾਰ, ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਬੁਲਾਇਆ, ਪਰ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।
ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਚੀਕਿਆ: 'ਰੇਬਤੀ! ਰੇਬੀ!
ਤੂੰ ਅੱਗ, ਤੂੰ ਰਾਖ!'

ਹੁਣ ਤੱਕ ਰੇਬਤੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਡੁੱਬ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਸਰੀਰ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭਿਆਨਕ ਦਰਦ ਦੀਆਂ ਕੜਵੱਲਾਂ ਤੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸੀ, ਬਰਫ਼-ਠੰਢਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।
ਉਸਦੀ ਪਿਆਸ ਇੰਨੀ ਭਿਆਨਕ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਜਿਵੇਂ ਉਸਦੀ ਜੀਭ ਉਸਦੇ ਗਲੇ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਚੂਸ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਉਸਨੇ ਕਮਰਾ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਰਮ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਅੰਦਰਲੇ ਵਿਹੜੇ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਗਈ। ਇਸ ਨਾਲ ਵੀ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਵਰਾਂਡੇ ਵੱਲ ਚਲੀ ਗਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕੰਧ ਨਾਲ ਜੋੜ ਲਿਆ।

ਸ਼ਾਮ ਢਲ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਹਲਕੀ ਹਵਾ ਵਗ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੇਲੇ ਦਾ ਇੱਕ ਝੁੰਡ ਉਸ ਪੌਦੇ ਤੋਂ ਲਟਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਇਆ ਸੀ। ਅਮਰੂਦ ਉਸਦੀ ਮਾਂ

Machine Translated by Google

ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਇਆ ਸੀ ਜੋ ਚੰਗੀ ਉਚਾਈ ਤੱਕ ਵਧਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਢੱਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਰੇਬਤੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਆਇਆ

ਕਿਵੇਂ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਜੱਗ ਵਿੱਚ ਖੂਹ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬੂਟੇ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਹਲਾ ਵਾਪਸ ਲਿਆਇਆ. ਉਸਦਾ ਸਿਰ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਉਸਦੇ ਵਿਚਾਰ ਉਲਝੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਉਸਨੂੰ ਚਿਪਕ ਗਈ ਸੀ।

ਰਾਤ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਢਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਹਨੇਰੇ ਨੇ ਰੁੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਟਾਹਣੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਰਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਬਾਗ ਨੂੰ ਢੱਕ ਦਿੱਤਾ। ਰੇਬਤੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਵਾਪਸ ਝੁਕਾਇਆ ਅਤੇ ਅਸਮਾਨ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ। ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਤਾਰਾ ਚਮਕਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਹੀਂ ਹਟਾ ਸਕਦੀ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਵਧਿਆ, ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਚਮਕਦਾਰ; ਇਸ ਨੇ ਸਾਰੇ ਅਕਾਸ਼ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਵੇਖੋ! ਉਸਦੀ ਪਿਆਰੀ ਮਾਂ ਇਸ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਬੈਠੀ ਸੀ, ਉਸਦਾ ਚਿਹਰਾ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਦਿਆਲਤਾ ਨਾਲ ਚਮਕ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸਦੀ ਬਾਹਾਂ ਸੱਦਾ ਵਿੱਚ ਰੇਬਤੀ ਵੱਲ ਵਧੀਆਂ ਸਨ। ਰੇਬਤੀ ਹਾਵੀ ਹੋ ਗਈ। ਦੋ ਸ਼ਾਫਟ

ਰੋਸ਼ਨੀ ਨੇ ਉਸਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿੰਨ੍ਹਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਚਲਾ ਗਿਆ।

ਉਸਦਾ ਸਾਹ, ਭਾਰੀ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤੀ, ਉੱਠਿਆ ਅਤੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ, ਰਾਤ ਦੀ ਚੁੱਪ ਨੂੰ ਤੋੜਦਾ ਹੋਇਆ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਵਾਰ ਚੀਕਿਆ, ਘੁੱਟਿਆ ਅਤੇ ਚੀਕਿਆ। ਫਿਰ ਉੱਥੇ ਸੀ

ਚੁੱਪ

ਦਾਦੀ ਘਰ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੀ ਰਹੀ, ਲਿਵਿੰਗ ਰੂਮ ਤੋਂ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਚੌਲਾਂ ਦੀ ਛਾਂਟੀ ਵੱਲ ਜਾਂਦੀ, ਪਰ ਰੇਬਤੀ ਕਿਧਰੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਫਿਰ ਬੁੱਢੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਬੁਖਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁੜੀ ਬਾਗ ਵਿਚ ਸੈਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

Machine Translated by Google

ਵਾਪਸ. 'ਰਬਤੀ!' ਉਸ ਨੇ ਚੀਕਿਆ. 'ਰੇਬੀ! ਤੂੰ ਅੱਗ, ਤੂੰ ਰਾਖ!' ਉਹ ਤੰਗ ਵਰਾਂਡੇ ਵੱਲ ਗਈ, ਜੋ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੱਥ

ਚੌੜਾ ਅਤੇ ਦੋ ਉੱਚਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਗਿਆ। 'ਤੈਨੂੰ ਮੌਤ!' ਉਸ ਨੇ ਰੋਇਆ. 'ਇੱਥੇ ਬੈਠੇ ਹੋ?' ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਗਲਤ ਸੀ।

ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਕੁੜੀ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਉੱਤੇ ਚਲਾਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇੱਕ ਉਂਗਲ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਨੱਕ ਦੇ ਨੇੜੇ ਫੜ ਲਿਆ। ਰਾਤ ਦੀ ਖ਼ਾਮੋਸ਼ੀ ਉਸ ਦੀ ਚੀਕ-ਚੀਕ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਦੋ ਲਾਸ਼ਾਂ ਵਰਾਂਡੇ ਤੋਂ ਡਿੱਗ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਗਈਆਂ।

ਇਹ ਸ਼ਿਆਮਬੰਧੂ ਮੋਹੰਤੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਅੰਤ ਸੀ।

ਆਖਰੀ ਸ਼ਬਦ ਜੋ ਉਸਦੇ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲੇ ਸਨ

ਸਨ: 'ਰੇਬਤੀ! ਰੇਬੀ! ਤੂੰ ਅੱਗ, ਤੂੰ ਰਾਖ!'

(1898)